Novobydžovský

Ročník XIV.
9. 11. 1987

Číslo 3

ZPRAVODAJ

Z obsahu třetího čísla: Když hraje Podkověnka ✦ Slavný rodák ✦ Kynolog Jaroslav Odvárko ✦ Co mi alej vyprávěla - fotografie ✦ Staročeské obyčeje, III. část ✦ Vzácný dar muzeu ✦ Klenoty našeho muzea, VIII. část ✦ Jak šli za múzami do světa - vzpomínání na J. Honse ✦ Brezno - družební město ✦ Zpravodaj chválí a informuje ✦ Osobní kronika

Jaký je Nový Bydžov?

Čtvrtek 17. září 1987 byl pracovním dnem funkcionářů ONV v našem městě. Předseda MěNV Jiří Chmelař uvítal ve své kanceláři předsedu ONV ing. Jaromíra Honzu, místopředsedy dr. Jarmilu Kvášovou, ing. Jiřího Vopálku, ing. Josefa Huška, tajemníka ing. Františka Popelku, CSc. a předsedu ZO KSČ při ONV Jaroslava Neugebauera. Pracovní den vedoucích funkcionářů ONV v Hradci Králové začal.

Nejprve se samozřejmě hovořilo o městě, plnění volebního programu Národní fronty, potřebách občanů Nového Bydžova i o tom, jak jsou tyto potřeby naplňovány. Informace předsedy města Jiřího Chmelaře byly přesné a otevřené. To se nám podařilo, tady jsou naše nedostatky, tady hledáme nové cesty jak dál. A k tomu měnit myšlení lidí. Nejdříve u sebe, funkcionářů, poslanců, vedoucích pracovníků ve všech oblastech činnosti národního výboru, měnit své stereotypy a mnohdy pohodlné zvyklosti.

Potom se vedoucí funkcionáři ONV, doprovázeni předsedou, místopředsedou a tajemníkem Městského národního výboru vydali do ulic. Potřebovali vidět, ptát se, diskutovat.

První zastávka byla na Městském kulturním středisku. Seznámili se s výsledky jeho práce a prohlédli si výstavu amatérských prací brezňanských umělců. Pochvalně se vyjádřili nejen o expozici ve výstavním sále a zapsali se do kroniky.

Program pokračoval návštěvou bydžovských závodů — ZAZ a PMV. Kožodělný průmysl má v našem městě už více jak 160tiletou tradici. Plánované úkoly za 1. pololetí letošního roku pracující závodu splnili. Vyrábět kvalitně je zásadní podmínkou, vždyť téměř 90 % produkce závodu jde na export. Také v PMV se vedoucí funkcionáři dověděli řadu zajímavých údajů. Závod zpracovává téměř 60 milionů litrů mléka ročně a je monopolním výrobcem barevných sušárenských výrobků a mléčného cukru pro farmaceutický průmysl.

Významné místo ve volebním programu a jeho plnění zaujímá akce Z. Nové zásady pro organizování, plánování, financování a realizaci akce zvyšují pravomoc národního výboru při rozhodování a zařazování staveb. Představitelé MěNV měli co ukazovat a bylo o čem si povídat. Rekonstrukce jídelny a klubu důchodců přinesla důstojné prostředí pro nejstarší spoluobčany. Poslední práce probíhají na prodejně smíšeného zboží v místní části Vysočany. Dílo v hodnotě 350 tisíc korun je dokladem obětavé práce občanů, upřímného přístupu k městu, ve kterém žijí.

Pracovní den vedoucích fukcionářů ONV pokračoval odpolední besedou s občany města v Městském kulturním středisku. Otázek bylo mnoho. Hovořilo se i o bytové výstavbě, pitné vodě, pracovních příležitostech, zásobování uzeninami, ale i o dálnici a atomové elektrárně.

Využili jsme přítomnosti předsedy ONV a položili tuto otázku: Soudruhu předsedo, prožil jste jeden den v našem městě, setkal se s funkcionáři a vedoucími pracovníky. S jakými dojmy a pocity se vracíte do Hradce Králové?

„Potřebovali jsme si objasnit některé otázky a odvážíme si zpět spoustu cenných zkušeností. Našli jsme celou řadu řešení, případně cesty, jak na řešení půjdeme. Pracuje zde zkušený tým funkcionářů, kteří znají potřeby občanů i města, vědí kde začít a jak dál. Je tu vynikající úroveň kultury, solidní obchod a služby, a oba závody, které jsme navštívili, mají dobrý přístup k potřebám města. Vracíme se s dobrým pocitem, že město je ve velmi dobrých rukách a že pro občany se tu dělá vše, co v současné době lze."

Pracovní den vedoucích funkcionářů v našem městě končí. S dobrými pocity se vracejí do Hradce Králové, dobré pocity z hodnocení práce zůstávají i v Novém Bydžově.

Právě neformální vztah k lidem, promyšlená aktivizace a získávání ke spoluúčasti na řízení věcí veřejných jsou základem veškeré působnosti národního výboru. Vždyť cokoli dělá nebo připravuje, je konec konců určeno pro lidi, úzce se jich týká a formuje jejich vztah k naší socialistické současnosti.

(jm)

Z JEDNÁNÍ RADY MĚST NV

11. rada dne 11. června 1987

u l o ž i l a

a) pokračovat ve sdružování finančních prostředků na plánované akce
b) další termín k podání kontrolní zprávy o průběhu a zabezpečení rekonstrukce Jiráskova divadla
c) rozpracovat na konkrétní podmínky opatření k rozvoji bytového hospodářství

12. rada dne 25. června 1987

s c h v á l i l a

a) předložené plány práce komisí MěNV na II. pololetí 1987
b) nápravná opatření k odstranění zjištěných závad periodickou revizí hospodaření
c) udělit u příležitosti Dne pracovníků kultury ocenění navrženým pracovníkům

13. rada dne 16. července 1987

u l o ž i l a

a) podat zprávu o zajištění brašnářské opravny
b) předložit zprávu o vymáhání nedoplatků z inventarizace 1986

v z a l a n a v ě d o m í

a) zprávu o úrovni činnosti n. p. Služby Hradec Králové ve správním území MěNV a zprávu o úrovni činnosti n. p. Eram
b) zprávu o vyřizování stížností za 1. pololetí 1987

14. rada dne 6. srpna 1987

u l o ž i l a

a) předložit zprávu o stavu v zajištění výstavby celoměstské ČOV
b) předložený návrh na vykácení 4 kaštanů ve Starém Bydžově

s c h v á l i l a

a) zprávy o činnosti DOS za rok 1986 a TS za rok 1986
b) plnění plánu a rozpočtu za 1. pol. 1987
c) hodnocení JPKVTZBČ za 1. pololetí 1987
d) provozní řád jídelny pro důchodce
e) pracovní řád knihovny

15. rada dne 27. srpna 1987

s c h v á l i l a

a) rozbor hospodaření bytového podniku za 1. pol. 1987
b) zprávu o úrovni činnosti n. p. Tvorba a VD Velorex za rok 1986
c) vyhlášku o místním poplatku za užívání veřejného prostranství a poplatku ze vstupného

16. rada dne 17. září 1987

v z a l a n a v ě d o m í

a) návrh na opatření 2% úspory z celkového rozpočtu
b) zprávu o úrovni činnosti OSP a Uhelných skladů za rok 1986
c) zprávu o plnění plánu ve sdružování finančních prostředků
d) zprávu o organizačním zabezpečení inventarizace 1987

s c h v á l i l a

a) finanční příspěvek MěKS ve výši 26.000 Kčs na opravu elektroinstalace v hlavní budově.

Zpravodaj chválí

V září t. r. zahájilo oddělení péče o ženu v přednáškovém sále Městského kulturního střediska v Novém Bydžově tématické kursy pro nastávající matky.

Jejich účelem je, aby se nastávající maminky a tatínkové seznámili s tím, co je těhotenství, porod a jakou péči potřebuje dítě k uspokojení svých životních potřeb — jako je správná, především přirozená výživa, klidný spánek, čerstvý vzduch, ochrana před infekcí, nečistotou, prochlazením, přehřátím a úrazem.

Malý človíček je ve všech svých základních potřebách závislý na soustavné a správné péči svých rodičů. Největší dar, kterého se mu může od nich dostat, je jejich láska, která je zdrojem spokojenosti a pocitu bezpečí. Povzbuzuje dítě k životodárné aktivitě a dává mu radost ze života.

Mnoho se dá v knížkách přečíst, ale i tak se mohou vyskytnout různé problémy a nejasnosti. Proto je důležité, aby nastávající maminky navázaly větší kontakt se zdravotníky, kteří je budou na roli rodičů připravovat.

Tohoto úkolu se ujal MUDr. Jaroslav Krenčík, primář gynekologicko-porodního oddělení v Chlumci n. Cidl. Jeho přednáška byla doplněna filmy, které promítli pracovníci Městského kulturního střediska v Novém Bydžově. Děkujeme jim za ochotu a pomoc při realizaci tohoto společensky důležitého a potřebného úkolu.

Další kurs bude v jarních měsících příštího roku.

A. V.

Zpravodaj informuje

1 BURZA

Na mnohé dotazy odpovídáme, že pořadatelem burzy ve dnech 20. až 23. října t. r. bylo SRPŠ při ZŠ v Klicperově ulici. Městské kulturní středisko poskytlo pouze prostory a 75 % slevy z pronájmu. Vše ostatní bylo záležitostí organizátorů.

2 CUKROVAR

Vedení závodu, ZV ROH a ZO KSČ cukrovaru v Novém Bydžově jsou jediným závodem v koncernovém podniku Východočeské cukrovary, který pořádá jednou za tři, nebo za pět roků přátelské setkání důchodců, — svých zaměstnanců.

Letos, uskutečnila se takové setkání už popáté. Bylo to tentokrát po čtyřech létech.

Přišli do cukrovaru v Novém Bydžově důchodci od 60 do 81 let, mezi nimi také i čtyři ženy. Nejstarší byla dělnice Kubištová, 87 let stará, která dlouhá léta manuelně pracovala v cukrovaře, až do nedávné doby.

Předseda ZV ROH s. Pšenička srdečně a přátelsky přivítal všechny přítomné důchodce, a upřímně jim poděkoval za dosavadní svědomitou a dlouholetou práci, vykonanou v cukrovaře. Přitom i pietně vzpomněl na ty spolupracovníky, kteří se už dnešní slavnosti nedočkali, a odešli na věčnost.

Ředitel cukrovaru Miloš Hladík s předsedou ZO KSČ Ladislavem Zálabským pochlubili se, a ukázali nám Standartu podnikového ředitele Východočeských cukrovarů, kterou cukrovar Nový Bydžov získal v minulé kampani 1986 v soutěži, za první místo ve Východočeských cukrovarech a za druhé místo v celé ČSR. Měli jsme z toho radost, a proto patří opravdové poděkování všem pracovníkům, kteří se o tyto výsledky a úspěchy svědomitou a zodpovědnou prací společně zasloužili.

Když vstoupíte na dvůr cukrovaru, tak podle úpravy a uspořádání ihned poznáte starostlivost a péči dobrých hospodářů.

Při prohlídce továrny jsme zjistili některé změny, vylepšení i modernizování závodu. Vedení závodu s ZV ROH a ZO KSČ se snaží postupně odstraňovat dřívější namáhavou práci a dřinu pracovníkům v kampani a nahrazovat ji potřebnou automatizací.

Přítomný ředitel nám prozradil i některé plány, které se do budoucna chystají. Tak třeba: Z centrálního panelu se bude přehledně řídit chod i provoz celé továrny v kampani. Rovněž stavějí se už dva splavy (kynety) vedle sebe, na plavení řepy, aby se řepa od pěstitelů mohla spravedlivěji vykupovat bezkonfliktním způsobem (bez kvalitářů), až podle pásové váhy čerstvě nařezaných čistých syrových řízků. Přispěje to hlavně ke spokojenosti a k dobrému přátelství mezi pěstiteli a zpracovateli. V minulých dvou kampaních se to už částečně zkoušelo a osvědčilo se to.

Dalším programem shromáždění důchodců byl autobusový výlet na zámek KUKS. Po prohlídce zámku odjeli jsme do rekreačního střediska Dachova u Hořic.

Tam bylo už předem připraveno bohaté pohoštění pro všechny. Rozprou-

Dokončení na str. 3

BREZNO

DRUŽEBNÍ MĚSTO

TŘETÍ SPOLEČNÁ VÝSTAVA

Městské kulturní středisko v Novém Bydžově, Závodní klub ROH Mostáreň Brezno a Městské osvětové středisko v Brezně připravily pro bydžovské občany další zajímavou výstavu. Po výstavách kresleného humoru a satiry Bamburova šabľa, fotokoláží Ernsta Svrčka to byla třetí expozice v letošním roce, která je výsledkem družební spolupráce těchto zařízení. Tentokráte vystavovali své práce brezňanští amatéři. Na výstavě, jejíž scénář a realizaci s citem provedl Petr Křivánek, jsme se mohli setkat s malířem -amatérem MUDr. Jánem Zubalem, keramikem a tvůrcem dřevěných plastik Dušanem Javorčíkem, lidovým umělcem Vladimírem Dittrichem a autorem dřevěných figurek Jánem Štubňou.

Slavnostního zahájení výstavy se účastnila delegace družebního města vedená jeho místopředsedou Dušanem Schwarzbacherem a delegace našeho města s předsedou Jiřím Chmelařem.

Východočeský rodák Vladimír DITTRICH představil na výstavě kolekci lidových řezbářských prací. Črpáky, vidličky, lžíce a další dřevěné předměty, které vycházejí z lidových tradic Horehroní, se těšily zájmu návštěvníků.

Dušan JAVORČÍK vystavoval soubor lidové keramiky, na které se projevily prvky ľubietovské keramické dílny. Krásná byla jeho expozice dřevěných plastik. Z nich vyzařoval cit pro krásu, materiál a člověka.

Ján ŠTUBŇA vystavoval dřevořezby z lipového a javorového dřeva. Jeho naivní umění je pozoruhodné, zvláště postavy lidí, se kterými se setkává, lidí, práce a dobrého života.

MUDr. Ján ZUBAL stomatolog brezňanské nemocnice maluje od roku 1972. Jeho obrazy jsou vyznáním lásky k domovu a krásné přírodě Horehroní.

Je potěšitelné, že s výsledky práce brezňanských amatérů jsme se mohli seznámit na takové souborné výstavě. Aktivní vztah k hodnotám, které umění reprezentuje a které zprostředkuje, je i aktivním vztahem člověka ke společnosti a k životu. Společná výstava družebních měst byla dokladem důležitosti umění, působícího na utváření morálních vlastností člověka.

(jm)

Keramika D. Javorčíka se těšila zájmu diváků

Zpravodaj informuje

Dokončení ze str. 2

dila se radostná přátelská zábava mezi důchodci a čelnými funkcionáři cukrovaru i přítomnými zástupci ZV ROH. Také si vesele zazpívali při harmonice Josefa Vašiny.

Za koncernový podnik Východočeské cukrovary byl na slavnosti přítomen Jiří Vozáb z Hradce Králové, který také v cukrovaře v Novém Bydžově dlouhá léta pracoval.

Všichni přítomní srdečně poděkovali ZV ROH, vedení závodu a ZO KSČ za pěkné a slavnostní uspořádání setkání. Všichni byli potěšeni, že závod, ve kterém třeba velkou část svého života pracovali, ani po létech na ně nezapomíná.

Jarka Macura,
81 letý důchodce, Skochovice

Rýmy Jiřího Žáčka

Jádro problému

Vědí idioti nebo nevědí,
že jsou hlavní metlou
životního prostředí?

Otázka

Na co stůně doba?
Co má za nemoc?
Nejsou lidi.
Zato lidiček je moc.

Zpravodaj chválí

1 Stanici mladých přírodovědců

Od května letošního roku byla zahájena činnost Stanice mladých přírodovědců při JZD ČSSP v Novém Bydžově.

Pionýři se svou vedoucí s. Horákovou pravidelně docházejí do střediska zeleniny při JZD. Učí se mnohé zajímavé práce: vyštipovat karafiáty, množit různé květiny, pomáhali okopávat růže a macešky, připravovali výsadbu a sklizeň rané zeleniny. Vedoucí Stanice soudruh Tomáš Rjabičák se pionýrům obětavě věnuje. Učí děti rozumět přírodě, chránit ji, znát naše rostliny, předává jim své zkušenosti, svou lásku k vybranému povolání.

V závěru školního roku se pionýři zúčastnili výletu s JZD do Liberce, kde byli seznámeni odborným výkladem s krásnou botanickou a zoologickou zahradou.

S zahájením nového školního roku začíná i činnost Stanice. Přejme si, aby obohatila pionýrskou práci.

Pionýrská skupina Mladý budovatel při ZŠ v Klicperově ulici v Novém Bydžově děkuje JZD za zřízení Stanice a s. Rjabinčákovi za její svědomité vedení.

Jindra Koberová

JAK ŠLI ZA MÚZAMI DO SVĚTA

SERIÁL ZDEŇKA SMUTNÉHO

Když jsem se hrabal v archiváliích Jaroslava Honse, abych Vám připravil zase pokračování Vaší oblíbené četby, zahleděl jsem se na jednu pohlednici. Líc té pěkné fotografie máte v minulém čísle, je na ní náš rodák a virtuos — mě však zaujala zadní strana této pohlednice, nebude tedy snad na škodu Vás seznámit s ní. Její obsah je totiž krásným dokladem toho, jak staří bydžovští rodáci dovedli pro své město pracovat s chutí, láskou a žádná překážka nebyla pro ně dosti velikou, aby se nesnažili ji překonat a navštívit své rodné město, případně pro ně něco udělat. Když jsem si tak podrobně obsah přečetl a zamyslel se nad ním, bylo mi tak trochu smutno nad skutečností, že takoví Bydžováci snad již zcela vymírají. Posuďte to sami a hledejte v paměti, zda jste v poslední době poznali někoho z Bydžova, kdo by s takovou ochotou pro město něco udělal. A kdybyste snad v paměti někoho vyštrachali, jistě by Vám na to stačily prsty jedné ruky — tak málo by jich bylo. A nyní k tomu lístku a jeho obsahu:

Vyplacen je 5 pfenikovou známkou starého Bavorska a přetištěna razítkem podacího místa - Bad Kissingen - datum 24. 9. 1913. Tak tedy syn Jaroslav píše své milované mamince, která dlela toho času v Tišnově, že:

1. Na Pepovu (rozuměj bratrovu) žádost, který slíbil jeho koncert v Bydžově, bude koncertovat dne 5. října v našem městě.
2. A nyní sledujte, co se dá všechno stihnout, když se chce - dne 3. října přijedu do Vídně večer, trochu „zapakuji" . jak píše a odpoledne jedu do Bydžova, 5. budu hrát v Bydžově a nočním rychlíkem jedu zpět do Vídně, kde si připravím všechna zavazadla na odjezd do Brna a potom dále do Ruska. Mezi tím však do 30. října ještě pořádám koncerty v Německu.

A teď mi řekněte, zda znáte nějakého Bydžováka, který by takové cesty podnikl, aby pouhé dvě hodiny udělal Bydžovákům radost, vypravil se na to až z Bavorska a hned zase zmizel na stovky kilometrů daleko. Já jich znám už jen několik, jsou to ti, o kterých si v našem seriálu povídáme, bratři Malotínové patří k nim, na naše pozvání přijeli oba, rádi a připravili nám krásný večer.

No, ale založím lístek do archiválií a pustím se s Vámi na cestu až na druhý konec zeměkoule, kde ke břehům Ameriky přijíždí právě loď „Pannonia", veze na své palubě našeho rodáka a co mu tam připravila za dobrodružství, o tom si teď spolu povídejme.

VZPOMÍNKY

Pokračování z 2. čísla

VZPOMÍNKA TŘETÍ

Jaroslav Hons 1890 - 1930

VIOLONCELLISTA

Když vystoupil opět na pevnou zem a přestěhoval se do Chicaga, první jeho cesta vedla samozřejmě do banky, aby si vyzvedl peníze, které se toulaly někde po Evropě a měly přijít do Ameriky, aby bylo něco do začátku. Jaké však bylo zklamání, když peníze opět ještě nedošly a naskytla se otázka, co teď? Pár bankovek, které si vzal na cestu, byly brzy utraceny. A snad právě v této době se na Jaroslavu Honsovi splnilo staré české přísloví: „Začátek špatný — konec dobrý". Tak jak jej pronásledovala smůla v začátku jeho pobytu v Americe, tak později šel od úspěchu k úspěchu. Už bylo 7. září roku 1920, tedy již měsíc byl v Americe a peníze stále nikde. Začátek školy v Chicagu ještě nezačal, co si tedy počít? Chtěl přijmout ještě místo v některém orchestru nebo divadle, všechno však je obsazeno a kde by místo bylo, je jen pro členy hudební „Unie", to je takový ochranný svaz hudebníků, tak tedy je počátek velmi zlý. Chce se věnovat koncertní činnosti, chce jezdit, hrát, vidí však, že jakmile se zaváže do smluv se žáky, bude se velmi těžko uvolňovat. Režim na školách je velmi tvrdý, zbývá o prázdninách pouze několik týdnů volných.

Ale situace pro našeho rodáka se vyvíjí velmi rychle k lepšímu. Již v prosinci téhož roku píše domů, že se mají s manželkou velmi dobře, on vydělává velmi slušné peníze, dluhy zaplatil, ale peníze, které jdou někde přes Cařihrad, dosud nedošly. Objednává si také u svého bratra noty, aby měl stále nový repertoár.

V květnu roku 1921 se dovídáme z dopisu také první podrobnější zprávy o jeho manželce a dopisní papír nese již honosný název „L. SHARURSKAYA Russian Ballet School, Chicago". (Ruská baletní škola L. Šadurské). J. Hons píše, jak zařídili moderní baletní školu, která stála 2.000 dolarů, ale vyplatilo se to, žáci již jsou v plném výcviku a začínají chodit prvé objednávky na samostatná vystoupení. Manželka vystupuje jako primabalerina a celá její škola co baletní sbor. Již se dovídáme, že celé léto budou trávit v Cincinnati (stát Ohio), kde budou mít jednak samostatné večery, jednak budou účinkovat v operách, kde je balet zapotřebí. A ještě jednu zprávu máme o manželce našeho rodáka — mimořádnou schopnost pro baletní umění, ale i pro choreografii a návrhy kostýmů — to všechno zdědila po své matce, která byla rovněž primabalerinou, známou po celém Rusku.

Ale největší cenu snad z celé té záplavy dopisů má jeden, se kterým vás chci nyní seznámit. Obsahuje totiž zprávu, která pro nás Bydžováky má snad cenu, kterou neumíme docenit.

13. března 1922 píše J. Hons domů dopis, ve kterém je zmínka celkem skromná: „Myslím, že by bylo nyní dobře, dokavaď ten radiofon je něčím novým, abys do největších několika novin českých pražských dal ten obrázek, jak hraju do toho radiofonu." (konec citátu). O co tedy šlo tak významného i pro nás?

Ve dvacátých letech se začal v praxi uplatňovat nový vynález tzv. radiofonie, pro kterýžto výraz my máme krásné české slovo „rozhlas". Dne 6. února 1922 došlo v americkém rozhlase k velké události — byl uskutečněn prvý živý přenos hudby. A nebylo to jen v Americe, byl to vůbec prvý živý přenos hudby na světě. Není pochyb o tom, že pro tuto příležitost si tedy vybrali nejlepší z nejlepších. Protože se jednalo pro budoucnost o veliké možnosti výrobní, musel být tedy přenos lákavý a líbivý — musel být atraktivní. Vybrali tedy violončelový koncert s doprovodem klavíru a věřte nebo nevěřte — vybrali k tomuto vystoupení nejlepšího hráče, který byl tehdy v Americe k dispozici — byl to bydžovský rodák Jaroslav Hons.

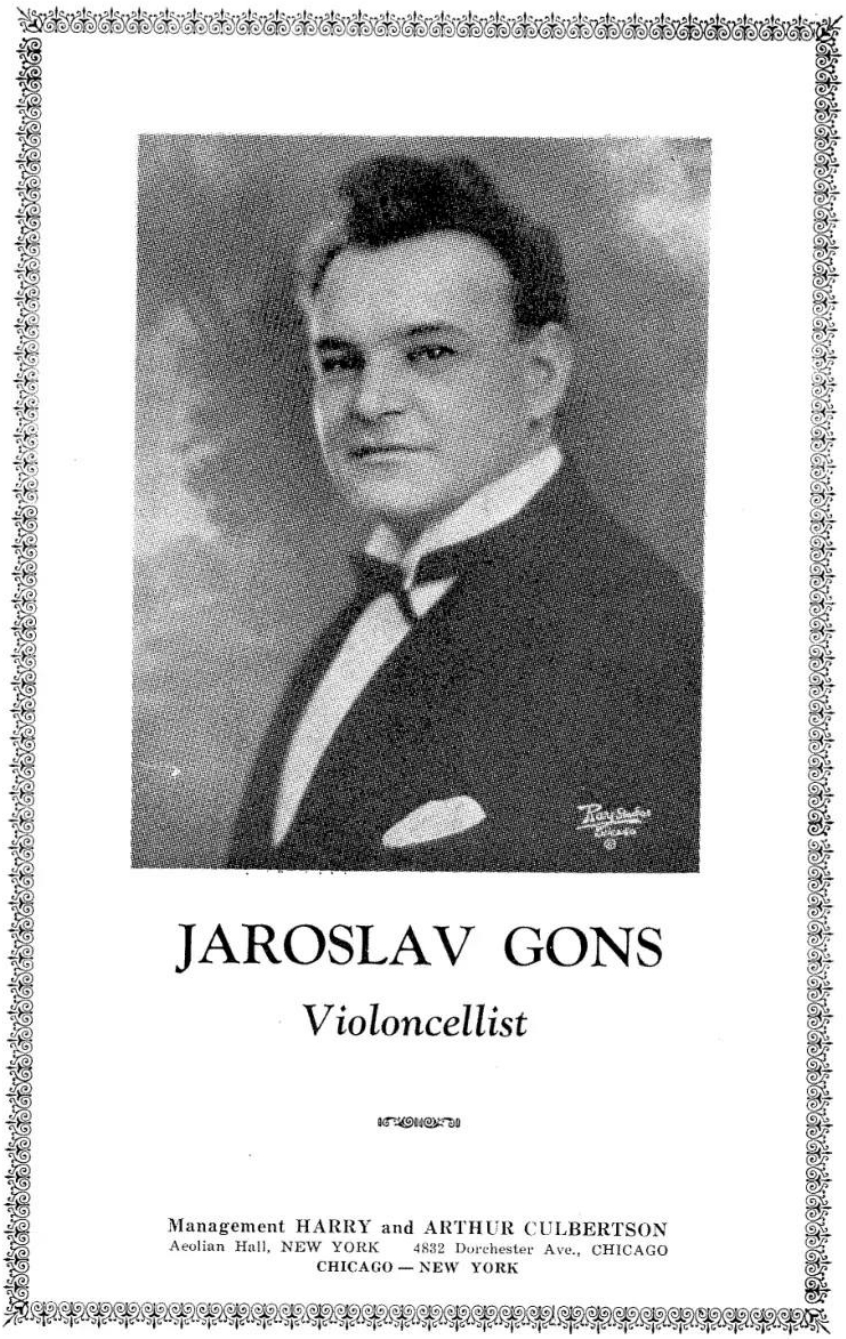
A teď se vy všichni, kteří ještě stále nedáte na své město dopustit, můžete plným právem nafouknout pýchou — mladý muzikant, nedávno ještě student, který pobíhal po humburských lukách, chodil na procházky na Venturku a do Borku, sedával pod lipami na metličanském kopci — je najednou prvním člověkem na světě, kterému je dána důvěra, aby v jeho podání se rozezněla krásná hudba do rozhlasových vln celé Ameriky. Tento primát už nám nikdo nevezme! A ještě jedna událost se váže k této slavnostní chvilce. V té době byl na zájezdu s kvartetem také v Americe první učitel hudby Jaroslava Honse prof. Váška. Veliký kus cesty je dělil od sebe, nemohli se vidět, ale pochopením ředitele rozhlasové stanice pana Eastmana bylo umožněno panu Váškovi, aby mohl alespoň u rozhlasového aparátu vyslechnout po létech svého žáka. A ten také umožnil další věc, aby hned na příštím koncertě v rozhlase, který se konal již za týden, mohl pan Váška v podání J. Honse slyšet čtyři české skladby, které se u něj J. Hons naučil. Abyste měli obrázek ucelený, přenos koncertu se konal z haly Commonwealth Edison a klavírní doprovod obstarala sl. Levy Mac Parsonová. Na dalších koncertech jej pak doprovázela vynikající pianistka českého původu sl. Anna Čadová.

V každém dopise je něco zajímavého, co nás jako Bydžováky může zajímat. Zrovna teď mi padl do ruky další dopis a tam je moc zajímavá zpráva zvláště pro vás starší Bydžováky. J. Hons totiž píše svému bratru do Bydžova, že na žádost spolku pro postavení pomníku osvobození v Novém Bydžově poslal na adresu pana pokladníka spolku Rudolfa Váni částku 3.000,— Kčs. Zároveň píše, že jistě až navštíví Bydžov, socha bude již stát.

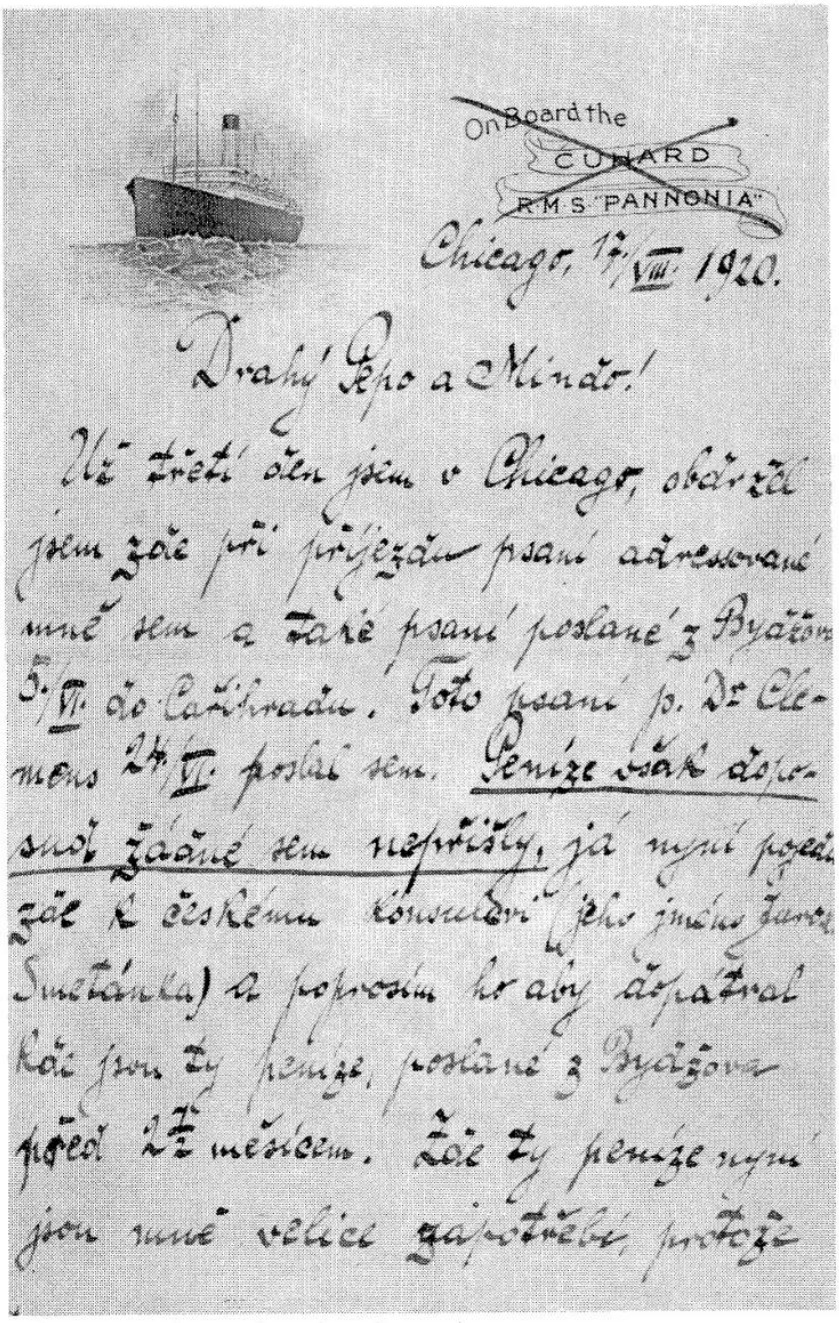
Tak, abychom si tedy o tom něco řekli. O tomto pomníku se skutečně vážně uvažovalo a byl pořízen již i model. Ten můžete vidět nyní v městské knihovně — byl by býval velmi krásný, vypracoval jej mistr Šaloun a představuje postavu vítězství s vavřínovým vínkem na koni.

Bylo to tenkrát velké nadšení, pamatuji se, že dokonce stála na náměstí kostra podstavce z latí a stále se uvažovalo, jak bude natočena do středu náměstí, měla stát před radnicí a ještě dlouho se pak tradovalo, že nikdo nechtěl z okolních obchodníků, aby pomník byl natočen zadní částí k němu a bylo z toho trochu zlé krve. Ale obavy byly zbytečné — model byl hotov, pomník však nikoliv a přišla pak měnová reforma, spolek zanikl a bylo zase po naději, že budeme mít ve městě krásný pomník, jako mají okolní města. Ale na pomníky u nás nějak nejsme — podobně nám zůstal i krásný model Jana Maláta. V jednom dopise z roku 1924 se dovídáme dodatečně také důležitou zprávu o tom, že Jaroslavu Honsovi byl již v Rusku hlavním ředitelstvím ruských státních konservatoří udělen titul profesora hudby. Ale píše hned také o tom, že tento titul tam, je docela něco jiného než u nás. V té době v Rusku titul „profesor" obdrželi pouze ti vynikající a nejlepší pedagogové a pouze na vysokých školách, např. na gymnaziích tento titul vůbec neexistoval.

Smlouva s College Musical v Chicagu byla uzavřena do roku 1927. Po úspěchu koncertu v rozhlase se hrnou nabídky na koncerty po celé Americe, času však je málo. Ale zamysleme se trošku nad jednou skutečností, která nám ohodnotí sama umění Jaroslava Honse. Uvažujme asi takto: konkurence byla velká, tvrdá, nesmlouvavá. Prorazit mohou jen ti nejlepší. Kvalitu tedy ohodnotí doba sama a ruku v ruce s ní i kritika odborná i laická. Tehdejší tisk by jistě si nemohl dovolit chválit něco, co nebylo pravda, byla by to prohra pro noviny, kdyby skutečnost byla jiná. A proto na závěr dnešního povídání vám budu citovat pouze útržky kritik ze všech možných novin, kde se o našem rodáku psalo. Ohodnoťte, posuďte, udělejte si svůj úsudek. Bude se nám to příště při dokončení povídání o Jaroslavu Honsovi lépe povídat, protože získáte přehled o jeho umění, kterým se zapsal nesmrtelným písmem do dějin moderního amerického reprodukčního

Ukázka z tištěného programu

Dopis J. Honse adresovaný do Nového Bydžova

umění. Tak tedy bez ladu a skladu, hopem ze všech novin:

— ... příští úterý dne 18. června uslyšíte opět v radiu J. G., velmi známého koncertního cellistu, který je nyní členem chicagského universitního hudebního sdružení. Úspěchy, kterých dosáhl, jsou triumfální. Přesto, že si získal slávu jako virtuos, je neméně znám jako učitel.
— v pátek 4. srpna v 9.15 opět uslyšíte J. G. v rozhlasovém koncertě, který pořádá chicagský časopis Daily News. Pianistkou bude slečna Edna Hall Frainová.
— Gons ... předvádí své hudební umění v programu se širokým výběrem.
— jak se nám sděluje, bude v úterý dne 4. července o 11. hod. dopolední v Ziegfeldově divadle uspořádán mistrovským oddělením Chicago Musical College recitál proslulého českého virtuosa na cello p. Jaroslava Gonse, jenž při zmíněném učilišti působí se svou manželkou, známou to tanečnicí umělkyní, jako profesor. O recitál se jeví velký zájem ve všech kruzích americké i mezinárodní veřejnosti, která je hudby a umění vůbec milovnou.
— v úterý dne 4. července byl pořádán koncert českého virtuosa .... posluchači zahrnovali českého virtuosa bouřlivými projevy obdivu. Pan Gons ukázal opětně, že ovládá svůj nástroj nejenom se vzácnou virtuositou, která umožňuje mu přednášeti nejnesnadnější pasáže brilantně, ale vyluzuje ze svého čela ten nádherně zpěvný, vyrovnaný a vřelostí přímo kypící.
— v divadle Ziegfeld se uskutečnil umělecký recitál J. G. Umělci se dostalo obrovských ovací od milovníků hudby, pro které byl tento recitál velkým potěšením a vítanou novinkou, zvlášť od umělce takových kvalit. Za mnoho let strávených v Evropě si JG všude získal úspěchy svojí vynikající virtuositou a obzvlášť citlivou, živou a výraznou osobitostí. Nyní má Amerika příležitost potěšit se jeho velikým uměním a dopřát mu také pocty, kterých dosáhl v jiných zemích. Ve svém nádherném programu si zasloužil několikrát velké ovace svojí brilantí hrou ve skladbách, které našly v JG vynikajícího interpreta. Rozkošnou novinkou je sólo „Se třpytem hvězd" od Akimenka, a v ní, jakož i v Glazunově „Španělské serenádě" a v „Cantabile" od Kjuje, tento umělec podal snad nejlíbeznější, strhující výkon. Pak opět vynikajícím způsobem předvedl brilantní pasáže v Davidovově kaskádě tónů „U fontány", která přinesla Gonsovi další nekonečné ovace. Jako projev díků za tak nadšené přijetí JG velmi štědře přidal několik sól ze svého nevyčerpatelného repertoiru.

A tak by šel ten výčet do nekonečna. Amerika prostě byla Jaroslavem Honsem (Gonsem) nadšena.

Na závěr povídání o J. Honsovi se dovíte, jak to bylo všechno až do konce jeho mladého života.

Dokončení ve 4. čísle

SETKÁNÍ...

Ve třetím čísle XI. ročníku Zpravodaje jsme psali o sjezdu žáků III. A třídy tehdejší měšťanské školy chlapecké v Novém Bydžově. Sjezd se konal 9. 6. 1984 v hotelu Lev. Setkalo se tenkrát 21 žáků z celkového počtu devětačtyřiceti, kteří v roce 1934 opouštěli školu. Při svém sjezdovém loučení se dohodli, že se po dalších třech letech opět sejdou. A vidíte, stalo se. A to 30. 5. 1987 opět v hotelu Lev. A nejen oni, ale i jejich kamarádi z III. B. Byl to opravdu dobrý nápad organizační komise, vedené osvědčeným a obětavým organizátorem Václavem Jelínkem a dalšími jeho spolupracovníky Miroslavem Koutem a Karlem Pospíšilem. Celkem se sešlo 26 spolužáků a dva jejich bývalí učitelé - Zdeněk Nedometl a Bohumil Zámečník.

Setkání po 53 letech bylo opět srdečné a velmi zdařilé. Svědčilo to

Pokračování na str. 7

Co se psalo v denním tisku o našem městě?

V dnešním přehledu článků z denního tisku i časopisů sledujeme období od června do září 1987. Časopis Knihovna Květů přinesl v 68 čísle, věnovaném školkařství a ovocnářství článek, který hodnotil záslužnou práci našeho občana Jana Vondráka. Článek byl současně i přáním ke krásné osmdesátce J. Vondráka.

Ve 23. čísle Nového Hradecka byly tři informace z našeho města. Slovo do týdne patřilo hlavnímu agronomu JZD ČSSP Nový Bydžov Bohumilu Suchánkovi. O brigádnických akcích občanů města jsme se mohli dočíst v minutách týdne a konečně ředitel gymnázia Bohumil Orel psal o významném úspěchu žáků gymnázia v soutěži Puškinův památník, kteří zvítězili v krajském kole a postoupili do celostátního kola!

Východočeská Pochodeň přinesla v č. 137, 11. 6. článek o výstavě MěKS Bomburova šabl'a, kterou uspořádalo společně s družebním městem Breznem. Také článek o Malátově Bydžovu jsme našli v krajském deníku Pochodeň, 9. 6., č. 132. O zdařilém večeru, který připravila pro spoluobčany ZO ČsČK v Lužci nad Cidlinou psala v Novém Hradecku č. 24 (16. 6.) dopisovatelka Alena Výprachtická. V červnové Pochodni, č. 145, 24. 6. byl otištěn významný článek o obnoveném festivalu Malátově Bydžovu. Autor hodnotí úsilí MěKS a OKS při pořádání festivalu a v závěru vyslovuje politování nad tím, že ti, kteří by k odkazu hudebníka a pedagoga měli nejblíže, nebyli zrovna početně na večeru zastoupeni.

Novobydžovský recept přineslo 25. číslo Nového Hradecka a týká se Novobydžovského hnutí za zkvalitnění senáží a siláží. Minuty týdne 30. 6. v Novém Hradecku informují o plenárním zasedání MěNV v Novém Bydžově, které se zabývalo činností obchodních organizací ve městě. Zamyšlení nad rudým šátkem v Pochodni dne 13. 7. patřilo slavnostní chvíli předávání vysvědčení na konci školního roku, při které jsme v Novém Bydžově marně hledali pionýrské kroje. Rudé právo v čísle 174, 28. 7. informovalo o práci kombajnérů v JZD v Novém Bydžově v článku Až do pozdních hodin.

Výstava Amatérská tvorba už patří k Novému Bydžovu. O letošním pátém ročníku psala Pochodeň (12. 8., č. 187) v článku Malování je jim koníčkem. Skochovické perpetum mobile, článek v č. 33 Nového Hradecka patřil člověku, který si nadbytek životních sil nadělil sám — Jaroslavu Macurovi. Zajímavé vyprávění Jana Píši bylo o Podkověnce. Ve zkratce je přinesla Pochodeň v č. 200, 27. 8. (Celé je zveřejňujeme v tomto čísle Novobydžovského zpravodaje).

V zářijovém Novém Hradecku byla uveřejněna informace o další výstavě kulturního střediska Brezňanští amatéři v Novém Bydžově. Ve stejném čísle (č. 35, 1. 9.) jsme se dočetli o kursu společenského tance a chování. O bohatém programu vedoucích funkcionářů ONV, kteří přijeli na pracovní návštěvu dne 17. 9. do našeho města píše článek Na návštěvě u vás v 38. čísle Nového Hradecka dne 22. 9. Ve stejném čísle si můžete přečíst názor předsedy ZO KSČ JZD Nový Bydžov Vladimíra Mejstříka na návrh zákona o zemědělském družstevnictví.

(jm)

Ze života SCSP

Zo SČSP při ZŠ Klicperova ulice v Novém Bydžově má 41 členů, každý rok získáme obvykle 2 nové. Jednou za měsíc se schází výbor odbočky, aby projednal plnění plánu a závazku. Dvakrát ročně se konají veřejné členské schůze a Leninské besedy. Členové naší odbočky se pravidelně účastní všech akcí pořádaných MěV SČSP, přihlásili jsme se též do soutěže v dopisovatelské činnosti. Tři členové byli za svoji činnost v SČSP vyznamenáni.

Avšak těžiště naší činnosti spočívá ve výchovném působení na žáky zejména 5.—8. ročníků. Na škole pracují 2 kluby — Interklub a Klub ruského jazyka. Jejich členové se pravidelně účastní soutěže Puškinův památník, školní akademie pořádané každý rok k výročí VŘSR a jiných vystoupení. Nejoblíbenější akcí je posezení u samovaru s vyprávěním s. učitelky Kaprasové o cestách po SSSR. Daří se i nábor k odběru sovětského tisku, již několik let odebírají všichni žáci 2. stupně některý ze sovětských časopisů. Mnoho z dětí si dopisuje a vyměňuje dárky se sovětskými pionýry. Dvakrát ročně pořádáme pro celou školu ve spolupráci s n. p. Zahraniční literatura prodejní výstavku sovětských knížek, vystřihovánek a omalovánek.

V současné době nás čekají nové výchovné úkoly: vysvětlovat žákům smysl hospodářské přestavby u nás a v SSSR, připravit na škole důstojné oslavy 70. výročí VŘSR. Součástí oslav bude i členská schůze, spojená s předáním nových legitimací SČSP.

Milan Eibl

Vystoupení pionýrů ZŠ v Klicperově ulici

SETKÁNÍ...

o tom, že kamarádství ze školních let nezaniklo ani po uplynutí více jak půlstoletí.

Účastníci si při prohlídce nynější základní školy v Klicperově ulici osvěžili vzpomínky na léta prožitá ve školních lavicích. V městském muzeu je ředitel Jaroslav Prokop seznámil v kostce s historií města a provedl je vzácnými exponáty.

Nejhezčí ze všeho však byly „zpovědi" účastníků o jejich životních osudech, vykonané práci. Své vzpomínky připojili i přítomní učitelé. To vše vytvořilo srdečnou atmosféru trvalého přátelství. Vzpomněli pietně i čtyřiceti spolužáků, kteří se setkání nedožili.

Sjezd byl mimo jiné i přesvědčivým dokladem toho, jak si dnes už sedmašedesátiletí žáci cení toho, co jim škola dala do života.

Třicet účastníků se rozcházelo po družné besedě s předsevzetím, že se po dvou dalších letech opět sejdou na svém jubilejním setkání po 55 letech. Jistě bude stejně radostné a srdečné jako oba dosavadní sjezdy.

B. Zámečník

KLENOTY NAŠEHO MUZEA

VIII. ČÁST STŘEDOVĚKÉ KACHLE

Středověké kachle patří už tradičně k vyhledávaným a oblíbeným předmětům každé expozice. Málokterý návštěvník našeho muzea si však uvědomí, že zde má možnost vidět soubor, který výzdobnými motivy i stupněm zachovalosti zaujímá ve východočeské oblasti jedno z předních míst.

Velké historické hodnoty těchto kachlů si byl vědom už správce muzea Josef Koudelka a věnoval jim i samostatnou studii — Ukázky starého kamnářství z Bydžova (vyšlo nejprve v Časopisu Společnosti přátel starožitností českých v Praze, ročník XIX, 1911, str. 98—108 a 10 obrazových tabulek — i ve zvláštním otisku nákladem muzea v témž roce). Studie si dosud uchovala základní faktografickou cenu nejen v popisu kachlů, ale i archívních údajích o hrnčířích v našem městě.

O technologii a výzdobě kachlů v našich zemích byly před lety napsány rozsáhlé práce Zdeňka Smetánky (v Památkách archeologických, roč. LIX, 1968, str. 543—578 a roč. LX, 1969, str. 228—265 aj.), které podstatně doplnily a někdy i značně poopravily poznatky starší historické literatury. Díky dlouhodobému studiu tohoto autora byla také stanovena základní typologie kachlů a zavedena i přesnější terminologie.

Z většího souboru kachlů dochovaných v našem muzeu si blíže všimneme jen gotických kachlů ze Starého Bydžova a části unikátního renesančního kachle z Nového Bydžova.

Kachle byly ve Starém Bydžově nalezeny koncem roku 1895 při rozvážení menšího pahorku tvrziště v jižní části obce nad vodní nádrží, kde nyní stojí novogotický podstavec sochy Panny Marie z roku 1896. Nevysoká vrstva země tu ukrývala deset téměř celých kachlů a větší počet dalších zlomků. Zásluhou místního faráře Václava Šráma byl celý vzácný soubor věnován muzeu.

Ve starobydžovském nálezu jsou vesměs zastoupeny tzv. komorové kachle, jejichž vyhřívací otvor byl válcovitě otevřen do tělesa kamen a čelní vyhřívací plocha byla uzavřena a zdobena drobnými reliéfy.

V celých exemplářích převažují kachle s náboženskými motivy. Kachel s narozením Krista se dochoval čtyřikrát, s Kristem na hoře Olivetské jednou a s korunováním P. Marie také jednou. Celkovým pojetím se první dva motivy hlásí do druhé poloviny 15. století, třetí spíše ke konci 15. století.

Zvlášť cenný je reliéf narození Krista, zachycující betlémský výjev v jedinečné zkratce gotického výtvarného projevu — chlév se střechou a komínem, jesle s ležícím Ježíškem v charakteristickém pohybu zdvižené pravé nožky a levé ručky, nad jeslemi hlavy vola a osla, vpravo klečící postavy rodičů, dlouhovlasé P. Marie se sepjatýma rukama a svatozáří a vousatého Josefa s holí a vysokou čepicí, nad chlévem vznášející se hvězda a vpravo ruka ukazující k narozenému dítěti. Kachle čtvercového tvaru mají strany délky 18,5 cm. Střep šedohnědé barvy je místy ztmavlý a uvnitř očazen.

Obdobný charakter má i reliéf Krista na hoře Olivetské - zleva klečící postava Krista se svatozáří a sepjatýma rukama před skalkou s kalichem utrpení a dvěma stonky rostliny, pod skalkou pohrouženi do spánku tři apoštolové a vpravo nad nimi vznášející se v obláčcích Bůh otec. Kachel je rozměry o něco větší (délka strany 19 cm) a byl zhotoven ze stejného materiálu.

Rozměry největší je kachel s reliéfem korunování P. Marie (délka strany 20 cm), odstín do červena s drobnými černými zrnky a našedlými svítivými šupinkami slídy. P. Maria sedí na trůně se stojícím Ježíškem po pravici a vznášející se andělé po stranách jí kladou na hlavu korunu s ozdobami ve tvaru lilií.

Ke kachlům s náboženskými motivy ještě patří rohový přepálený kachel s postavou krále s mečem po levici (18,3×9 cm) — zřejmě reliéf krále Heroda, vraha neviňátek, doplňující řadu kachlů s narozením Krista.

Zájemce o erby zaujme heraldický motiv na čtvercovém kachli o straně 17,5 cm s odstínem okru. Na gotickém

Narození Krista

Kristus na hoře Olivetské

Korunování P. Marie

Erb Bořků (Dohalských z Dohalic?)

kolmo půleném štítu je z pohledu nositele vpravo šachovnice a vlevo prázdné pole. Přilbici nad štítem zdobí po stranách bohatě ornamentálně rozvinuté fafrnochy (přikrývky) a v klenotu stylizovaná polopostava panny.

Na základě heraldické literatury lze erb obecně připsat Bořkům, snad Bořkům Dohalským z Dohalic. Uvedený rod sice sídlil ve východočeské oblasti, ale zatím jej nemůžeme spojit se Starým Bydžovem. Ze druhé poloviny 15. století, ke které se kachel typově hlásí, jsou dochovány jen velmi zlomkovité doklady, a tak nad bližším určením erbu zatím ještě zůstávají otazníky.

Zatím ikonograficky nejasný je další čtvercový kachel o straně 18 cm, blízký typem výzdoby i užitým materiálem kachle s heraldickým motivem. Reliéf jelena v pohybu se stylizovanými parohy a s větévkou vycházející z tlamy zvířete doplňuje pod tělem jelena růžice o třech kruzích se dvěma deseticípými hvězdicemi a v horní části vlevo šikmo vykrojená větší hustá mřížka a vpravo od ní malá gotická písmena d a s. Koudelkovo tvrzení, že písmena jsou nepochybně znamení mistra hrnčíře, nelze zatím potvrdit.

Zvláštní místo mezi starobydžovskými kachli konečně zaujímají dva obdélné římsové kachle se třemi zuby cimbuří s gotickými okénky v horní části a se třemi čtverci na koso doplněnými soustřednými kroužky a zubovitými výstupky, které pravidelně pokračují i v horních a dolních výsečích. Kachle rozměrů 17,5×19 cm mají šedohnědý odstín a typově patří až do počátku 16. století.

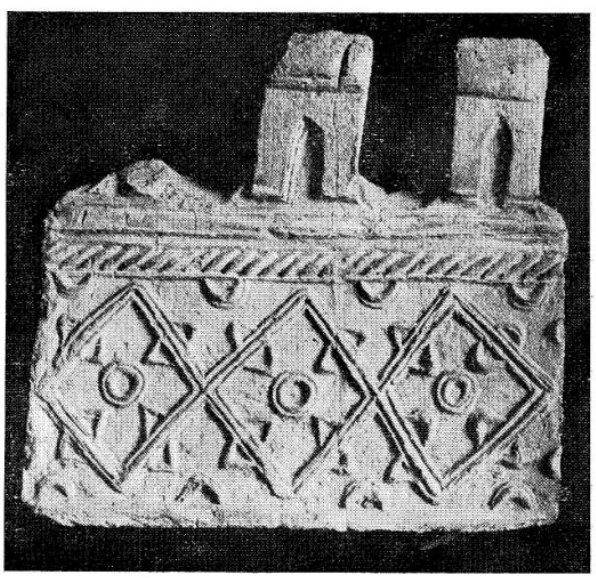
Skutečný klenot muzejního souboru kachlů tvoří část rohového vrcholového kachle s polopostavou muže (14× 12,5 cm), nalezená v roce 1909 při kopání základů domu pana Modřického v Jičínské ulici čp. 103 (nyní Smetanova ulice čp. 1467).

Bohatě zdobený renesanční oděv s řádem zlatého rouna na prsou, rukavicí v pravé ruce a ozdobnou rukojetí

Část renesančního kachle s polopostavou muže

Římsový kachel s cimbuřím

kordu po levém boku svědčí o zcela výjimečném postavení svého nositele. Nápadné shody s dochovanými rytinami Ferdinanda I. a Karla V. dovolují vyslovit domněnku, že na kachli byla znázorněna právě některá z těchto postav. Dobu vzniku kachle lze klást nedlouho před polovinu 16. století. Kachel výraznějšího načervenalého odstínu zaujme i drobnými šupinkami lesklé světélkující slídy. Stačí mít jen trochu představivosti a vyvstane před námi obraz krásných renesančních kamen, která zdobila domácnost neznámého bohatého novobydžovského měšťana.

Středověké tvrze na Novobydžovsku i roubené domy bohatých měšťanů v Novém Bydžově už dávno vzaly zasvé a s nimi beze stop zmizela i většina z jejich domácností. Kachle spolu s ostatní keramikou odolaly zubu času nejdéle. Svou historickou dokumentární a výtvarnou hodnotou jsou jedním z významných svědectví o životě našich dávných předků.

Jaroslav Prokop

Příští pokračování bude věnováno lidové fajánsi.

V. Kudera - Křapík,
Kleopatra, 1962, pískovec

Vzácný dar muzeu

Sbírky našeho muzea byly obohaceny o velký soubor děl, dokumentů a osobních předmětů po zemřelém lidovém umělci Václavu Kuderovi - Křapíkovi. Díky velkorysému daru družky zemřelého Josefiny Hellerové a syna Vladimíra Kudery získalo naše muzeum 191 kamenných plastik, 2 soubory dřevořezeb, 33 obrazů, 6 menších kreseb a maleb, 7 hudebních nástrojů, 14 pracovních nástrojů, různé dokumenty, rukopisy, fotografie a osobní předměty.

Darem velké hodnoty tak zůstává většina umělcova díla v místě jeho vzniku, aby zde trvale připomínala tvorbu nestora naivního umění, která v naší zemi nemá obdoby. Už nyní vystavená část darovaného souboru se právem stala středem obdivu návštěvníků muzea. Po rozšíření výstavních prostor bude vytvořena větší samostatná expozice, která představí Kuderovo dílo ve všech jeho oblastech a proměnách. Pro příznivce Kuderovy jedinečné tvorby muzeum také připravuje vydání publikace s katalogem děl.

I touto cestou vyjadřujeme oběma dárcům srdečné poděkování a ujištění, že darované předměty budou v největší možné míře zpřístupněny veřejnosti. Tím se také splní umělcovo přání, aby jeho dílo zůstalo v rodném městě, mezi Bydžováky. Vzácným pochopením Josefiny Hellerové a Vladimíra Kudery muzeum získalo unikátní soubor, jehož umělecká a dokumentární hodnota jej zařazuje mezi největší dary muzeu v jeho dosavadní historii.

J. P.

NEOBVYKLÝ NÁLEZ

Poznámkový kalendář židovské dívky Anny Spitzové s vloženou portrétní fotografií byl nalezen pod trámem při opravě střechy domu čp. 1480 v Jánské ulici, kde Anna s rodiči bydlela.

Anna Spitzová, narozená v Novém Bydžově 2. dubna 1922, pocházela z rodiny drobného obchodníka s kožešinami a peřím a učila se švadlenou. 10. června 1942, v den lidické tragédie, musela Anna spolu s dalšími pětasedmdesáti židovskými občany z našeho města odejít do transportu. Většina z nich zahynula ve vyhlazovacích koncentračních táborech.

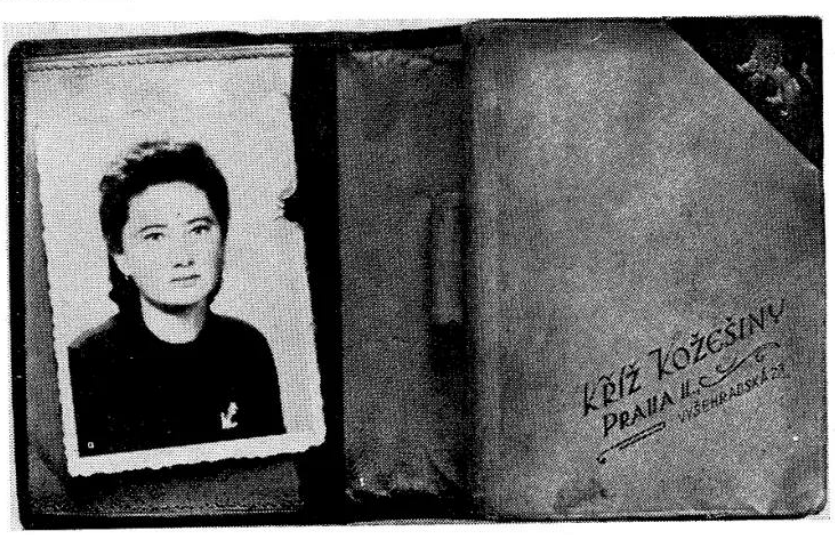
Mezi několika poznámkami z četby v kalendáři zvlášť zaujme věta: „Kdyby byl (Bůh) takový, jak ho líčí katechismus, dovolil by, aby byly války, které ničí tisíce a milióny nevinných životů?"

Před transportem si Anna podrobně sepsala všechny předměty, které zřejmě dala do úschovy v naději, že si je zase vyzvedne. Domů se však už vrátit nemohla. Život mladé dívky přervala násilná smrt. Dnem 26. října 1944 byla Anna Spitzová prohlášena za mrtvou s udáním pravděpodobného místa úmrtí na území Polska. K 26. dubnu 1943 už byli prohlášeni za mrtvé i její rodiče.

Kalendář se zažloutlou fotografií zůstává trvalým mementem nelidskosti a zrůdnosti fašismu a jeho rasové teorie.

J. P.

Cenný nález do muzejních sbírek darovala naše spoluobčanka Miloslava Tichá.

STAROČESKÉ OBYČEJE III. ČÁST

DOBA VELIKONOČNÍ

Oslava velikonoc, jakožto svátků jara se traduje od nejstarších pohanských kultur. Křesťanská doba svým charakterem jim dala nový punc, takže v obměnách jsou živé dodnes. Pohyblivost je způsobena měsíčními cykly. Velikonoční svátky se slaví zpravidla první neděli po úplňku, kdy začalo astronomické jaro. My, stejně tak jako naši předkové, spatřujeme v těchto svátcích především oslavu přírody, její nekonečné proměny zániku a znovuzrození.

Zelený čtvrtek

Nase název od postní doby, kdy bylo dovoleno jíst jenom ovoce a zeleninu, zejména hořký polní salát. Bývalo dobrým zvykem, že si lidé navzájem před velikonocemi posílali přání s drobnými dárky, tzv. dary Zeleného čtvrtka. Velikonoční beránek patřil k obyčejným darům mezi přáteli.

Časně ráno před východem slunce vycházeli mladí a staří do přírody a myli se proudivou vodou, aby byli otužilí a chráněni v tom roce před všemi nemocemi, zvláště před osýpkami a zimnicí.

Kdo se chce ubránit před uřknutím, má dáti na Zelený čtvrtek ráno kousek bílého plátna do zahrady a nechati tam přes noc. Kdo půjde na Velký pátek před východem slunce do zahrady a utře se tím plátnem poroseným v obličeji, nikým prý nebude uhranut po celý rok.

Obvyklým jídlem na Zelený čtvrtek byla kaše s medem. Dodnes, díky pochopení pekáren, se tento zvyk udržuje ve změněné podobě velikonočních jidášků. Svátky velikonoční mají od starodávna své pečivo - mazance.

K velikonočním jídlům patří vejce - symbol nového života. Na Zelený čtvrtek se sbírají vejce toho dne snešená a nechávají na kraslice, pro pomlázku. Někde házejí tato vejce přes chalupu a zahrabávají je na místě, kam dopadla. To prý jest ochrana proti udeření hromu a ostatním neštěstím.

Na Zelený čtvrtek se zachovával zvyk, že se v domácnostech čistí a vymetá; zvláště světnice má býti do východu slunce uklizena. Smetí se pálí na ohništi, za tím účelem, aby se nedržel hmyz a ostatní nečistota.

Místy uříznou do východu slunce tři proutky a šlehají jimi ve všech koutech světnice a volají: „Vša hosti bez kostí", aby vypudili hmyz ze stavení.

Myrta v tento den sázená, dobře se ujímá. (Nový Bydžov)

Na tento den má každý z domácích pojísti něco zeleného, nejlépe hrách na kterém jest podoba kalichu. Jinde se připravovala praženka (naklíčený hrách), který se opékal. (Lískovice)

Ráno v devět hodin zaváže se všem zvoncům srdce a čas do kostela oznamují řehtačky. Když se posledně zvoní gloria, klepou si muži na kapsy, aby měli po celý rok hojně peněz. (Prasek)

Někdo z domácích vyjde do zahrady a třese stromy, aby hojně ovoce urodily. (Zábědov)

Velký pátek

Lid tento den obestřel do roucha plné bájí, které protkal různými zvyky a pověrami.

Jakmile se na obloze objeví první paprsky sluneční, všechna kouzla přestávají. Vychází-li slunce jasně, bude prý úrodný rok, vychází-li v žlutočervených mracích, bude neúroda.

Z počasí na Velký pátek soudí se na úrodu nebo neúrodu celého roku. Prší-li v ten den, bude žíznivý rok a neúrodný; někde dokládají: Kolik kapek spadne, tolik přibude na světě žebráků. Nebo:

Déšť na Velký pátek
nerozmnoží statek

Hospodář obejde celou zahradu, pak poklekne u prostředního stromu a říká:

„Modlím se k Tobě, strome zelený,
ať tě Pán Bůh dobrým odmění!"

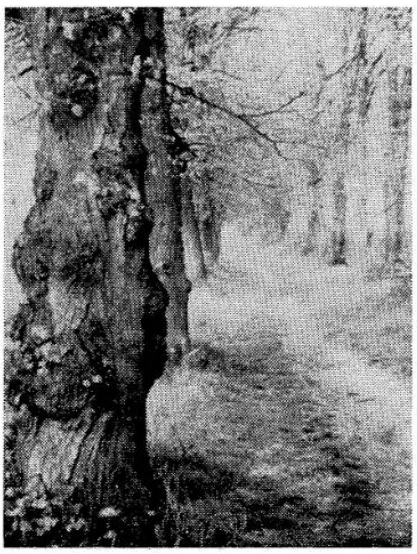
Když se domácí opatřili a otužili proti nemocem, jde hospodyně mýti krávy a telátka, hospodář pak koně v tekoucí vodě, aby je před všemi nemocemi chránili. Někde polévají dobytek proudivou vodou pozpátku, aby mu nikdo neučaroval.

Místy nabere hospodyně před východem slunce ze tří rozličných potoků vody, smíchá ji doma a vykropí stavení, aby štěstí domu nevadlo.

CO MI ALEJ VYPRÁVĚLA

Fotofejeton z alejí ke Chlumu od Miloslava Provazníka

Městi se má ode dveří k oknu a smetí buďto spáliti nebo vhoditi do proudivé vody, aby všechna neřest z domu odešla.

Koho potká nějaká nehoda, když jede orat, buď do roka zemře, nebo pole stihne živelní pohroma.

Přijde-li ráno prosit nejdříve mužský, bude v tom domě štěstí, pakli ženská potká domácnost neštěstí.

Šumí-li silně Cidlina, utopí se v ní toho roku mnoho lidí.

Když se čtou v Římě pašije (čtená nebo zpívaná část evangelia), jsou prý všechny poklady otevřeny a zpřístupněny dobrým lidem. Prastará středověká pověst hovoří, že v Chlumu, lese u Prasku, kde kdysi stával hrad (lužické hradiště archeologicky doloženo), jest prý poklad ohromně veliký. Vyprávění o ženě, která vešla do kopce s dítětem a další obsah děje nepokládám za nutné uvádět. Je všeobecně znám. Ať již z Kytice od K. J. Erbena nebo z publikace od V. Horyny Pověsti z kraje Malátova a Klicperova.

Kodyby přešel někdo na Velký pátek, když se čtou pašije šibeniční most pozpátku a došel tak do Prasku na písečník, nalezl by prý poklad. Musí to však býti člověk chudý a spravedlivý.

Vyjde-li někdo v ten den do pole a volá:

„Skály se rozpukaly,
hroby se otvíraly,
a mrtví vstávali!"

objeví se mu prý poklad, který se nalézá v okolí, kam až hlas jeho dozněl.

Vloží-li si děvče na Velký pátek večer pod hlavu žabí peřiny (žabí lože), doví se prý, kterého hocha dostane za muže.

V noci z Velkého pátku na Bílou sobotu o půlnoci běhají lidé v zahradě a volají:

„Važte se stromy!
Vázati se nebudete,
posekáme vás!"

Přičemž každý strom ovazují lýkem, aby bylo hojně ovoce a vítr květ se stromů nesrážel. (Nový Bydžov)

Hoši a děvčata neopominou nařezati do východu slunce proutků, z nichž pletou pomlázky, aby prý hodně vykoledovali. Pomlázkami si pak dávají „velkého pátku", aby omládli. (Humburky)

Někde setře hospodyně s oken rosu šátkem a vyhodí ho oknem se slovy:

„Mouchy, jděte ven,
nechoďte sem,
přejte pokojný sen!" (Lískovice)

Má-li někdo nezhojitelné rány na těle, jde na Velký pátek do pole, udělá důlek do země, dochne do něho třikrát a tím se prý uzdraví. (Lužec)

Někde drůbež se kropí svěcenou vodou, aby byla po celý rok zdráva. (Měník)

Bílá sobota

Pojmenování pochází z dob, kdy bývali toho dne dospělí židé a pohané křtěni a nosili potom celý týden bílé roucho.

Na hřbitově u kostela pálí se ráno „jidáš". Kolem ohně se tlačí kde kdo, a když hranička klesne, hledí každý uchytiti několik uhlíčků a hoditi je do vody v novém džbánku. Co tou vodou pokropí, to prý jest jisto před ohněm a jinou pohromou.

Ženské chopí rychle pašijové koště (mělo by být vázáno na Zelený čtvrtek o půlnoci nebo na Velký pátek do rozednění) a zametají, aby byly hotovy dříve nežli se zvoní. Pak prý nebudou míti po celý rok žádný hmyz ve stavení.

Řezníci tlukou na ocílku (nástroj na broušení nožů), aby měli hodně odběratelů v tom roce.

Někde běhají hoši v zahradě od stromu ke stromu a ťukají do každého, aby se probudily ze zimního spánku. Při tom říkají:

„Hodiny bijou, den se mění,
odpusť, Bože, mé provinění,
pro křesťanskou hodinu,
v které se Pán Ježíš
z Panny Marie narodil".

Jakmile se ozvou zvony, běží krásychtivé dívky k potoku a myjí se, aby měly bílou pleť.

V tu dobu zdvihají hoši těžké věci, aby byli silní. (Nový Bydžov)

Hospodyně neopomene do východu slunce vytříti žlab kravám slamou, která pod vepřovým dobytkem, aby dobře žraly. (Lískovice)

Uhlíky se zastrkávají za krovy, aby neuhodil boží posel do stavení. (Měník)

Jediným prostředkem, aby dívky krásy nabyly, jest prý, mýti se březnovým sněhem, který někdo chovají v láhvi ve sklepě. (Smidary)

Dokončení ve 4. čísle

SLAVNÝ RODÁK z našeho města

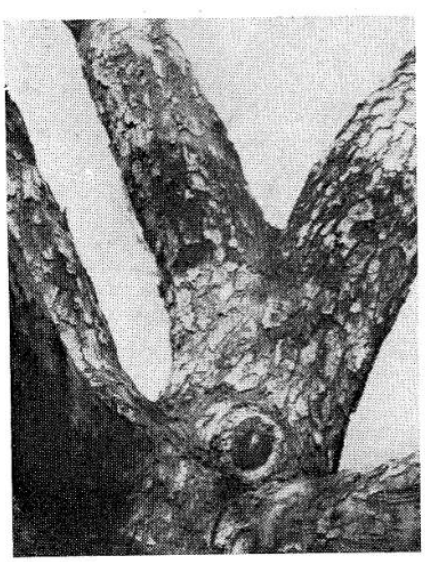
Setkali jsme se spolu náhodně v hezkém jarním dnu na zdejším hřbitově a jen nápisy na pomnících dávaly tušit, že památku zemřelých rodičů a předků uctívá tu jeden z posledních generací Doležalů ze „Dvorce" (Památkově chráněná budova naproti kinu).

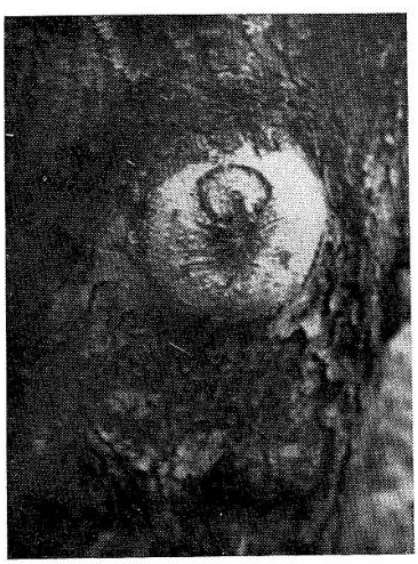
Neviděli jsme se téměř 40 let, ale vzájemné poznání, i když po určitých počátečních rozpacích a nejistotách, bylo tím více srdečnější a dýšící milou upřímností nás bydžovských rodáků s oživením nostalgických vzpomínek z let našeho mládí.

Jaroslav Doležal zastavil se v Bydžově když odjížděli s manželkou z Prahy, kde bydlí, do Hřídelce u Lázní Bělohradu, na svoji chalupu. Uchylují se sem od jara do pozdního podzimu a tráví zde uprostřed podkrkonošské, romantické přírody chvíle klidu, ale vytvářejí zde i řadu nových motivací k zájmové činnosti o níž se dozvíme z dalších řádků.

Jaroslavovi je dnes 73 roků. Svěží tělesně i duševně. Nikdo by mu jeho léta nehádal. — Již ve svém mládí zde v Bydžově zajímal se o amatérskou fotografii, jíž zůstal celoživotně

Pokračování na str. 13

SLAVNÝ RODÁK

Dokončení na str. 12

věrný. A tato záliba, spolu s vlastním povoláním: aranžér - specialista, začaly se vzájemně prolínat a doplňovat. Výsledná vyvrcholení jeho tvůrčích snah a práce přinesla během jeho dalšího života překvapující výsledky. Fotografické motivy dominovaly jako „obří" zvětšeniny ve vstupních halách československých výstav v New Yorku, Cairu atd. — V r. 1948 byl přijat do Svazu československých výtvarných umělců a navíc ještě podílel se jako aranžér vysokých kvalit na československých výstavních a veletržních expozicích. A tak při zahraničních pracovních cestách na 4 kontinentech využil každé volné chvilky, aby fotograficky ztvárnil často exotickou tvářnost země a lidí. Tyto ojedinělé záznamy s citlivou motivací jsou dílem vyvolávajícím nezapomenutelné dojmy a zážitky. Zvláště jde-li o kompars jeho děl ve výstavních prostorách. Právě při tomto našem nahodilém setkání ukázal mně Jarka Doležal propagační a pozvánkový tisk Kulturního domu v Praze 8, kde jeho květnovou výstavu s vernisáží zahajoval doc. ing. arch. Hackl.

Ptám se Jarky: „Nezatoužil jsi někdy projevit se svými obdivuhodnými díly ve svém rodišti — zde v Bydžově?

Odpověď byla jednoznačná: „Rád, velmi rád"!

Prokonzultoval jsem celou záležitost s ředitelem MKS PhDr. J. Malinou a rýsuje se zde možnosti instalace výstavy některých Doležalových fotografických motivů, nesoucí název. „Svět a lidé". Ale zadané termíny jiných výstav posunuly realizaci až na rok 1988. — A věřte, že bych se již na ni napřed a nedočkavě těšil. Tím více, že některé z exponátů velikosti 50×60 cm jsem již osobně shlédl a že jsou od člověka, který se zde narodil, chodil do školy — prostě: Bydžováka!

Fr. Řezníček

Kynolog Jaroslav Odvárko

Kdy jsem poznala pana Jaroslava Odvárku? V době, kdy jsem byla dítě školou povinné. Vlastnila jsem neobyčejnou kamarádku — psí kamarádku — erdálku Belu. A erdálka co by druh teriéra potřebovala občas odborně upravit srst (trimovat). A proto k nám domů pravidelně chodil pan Jaroslav Odvárko. Trimovat Belu. Už v té době jsem viděla, že pejsánkům náramně rozumí. A že u nich vzbuzuje respekt i když k nim má krásný citový vztah, který má jenom dobrý člověk s ušlechtilým zájmem. Pečlivě jsem sledovala jeho pilné a šikovné ruce, ve kterých držel trimovací nástroj a další potřebné „inštrumenty", aby se ze zarostlého pejsánka stal opravdový psí krasavec.

Léta utíkala a po velice dlouhém čase jsem se opět s panem Odvárkem sešla. Byla jsem v té době dospělá žena a opět jsem vlastnila psí krasavici Noru (Normu of Little Church). A setkání bylo nečekané a náhodné. Samozřejmě na psí výstavě.

Pan Jaroslav Odvárko se narodil 23. srpna 1898 a do své smrti byl agilní rozhodčí všech plemen psů. Pro všechny kynology je jeho jméno pojmem.

V katalogu Mezinárodní výstavy psů všech plemen z roku 1970 si můžeme přečíst: „Vedením sboru rozhodčích je pověřen pan Jaroslav Odvárko, Otmarka 340, Nový Bydžov."

Pan Jaroslav Odvárko sám o sobě říkal: Chytil jsem „psí" nemoc již v dětském věku. Snažil jsem se už v té době cvičit desetiletého špicla a v sousedství navštěvoval svatobernardského psa importovaného ze Švýcar. Když vypukla první světová válka byl jsem ještě ne osmnáctiletý povolán k záchraně Rakouska na vojnu. Jelikož jsem měl vždy odpor ku střílení, dostal jsem příležitost cvičit německého ovčáka Wobiho majora generálního štábu. Když první světová válka skončila, uviděl jsem na přechodu v Praze na Můstku slepce s bílou holí vedeného psem. A již jsem to opět chytil. Doma neměli pro moji slabost pochopení, až když jsem vstoupil do stavu manželského a ještě včas, první týden po svatbě, si přivedl středního hladkosrstého pinče. A věnoval jsem se jeho výcviku a s úspěchem. Později jsem si obstaral fenu německého ovčáka a když uhynula, následoval dobrman. Stal jsem se členem tehdejšího klubu policejních a ušlechtilých psů v Praze. Měl jsem erdely, hrubosrsté foxteriéry, střední knírače, boxery, velšteriéry, rotvajlery, bulteriéry a v posledních létech svého života velkou lásku — velká kníračka. V Novém Bydžově jsem založil kynologický klub v roce 1925, v roce 1937 v Jičíně, roku 1941 v Hradci Králové, o rok později v Ústí nad Orlicí. V roce 1941 jsem se stal rozhodčím pro výkon, v roce 1943 rozhodčím pro všechna plemena psů."

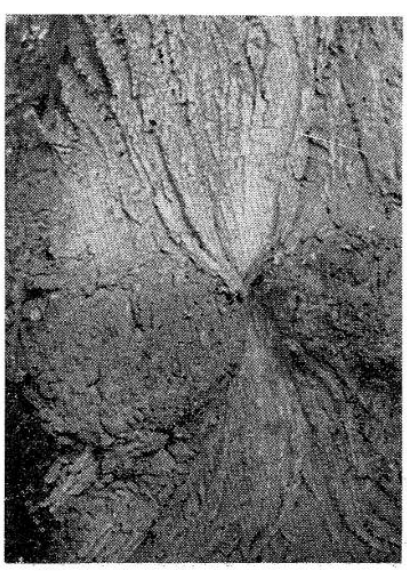
Pan Jaroslav Odvárko byl 15 let instruktorem v Novém Bydžově. Ústředním poradcem chovu boxerů, kolií, kníračů a svatobernardských psů. Posuzoval snad na všech výstavách pořádaných u nás. Mimo to v Rakousku, Polsku, Maďarsku a NDR. Posuzované psi v kruzích nejde vyčíslit. Prostřednictvím psů měl pan Jaroslav Odvárko mnoho osobních přátel v celém světě. Byl čestným členem mnoha klubů, držitelem čestného odznaku svazu chovatelů.

Vysoký, štíhlý pán s brýlemi a zeleným kloboukem. Mnoho let jsme se setkávali — na psích výstavách.

Snad si ho pamatují Bydžováci právě tak, jako já. Není to dlouho co pan Jaroslav Odvárko z Nového Bydžova zemřel. Ale jeho práce v oboru kynologie žije dál. A v srdcích těch, kteří jej dobře znali, také.

Magda Štambergová

KDYŽ HRAJE PODKOVĚNKA

Hudba byla mým celoživotním povoláním a velkou láskou. Mám rád dobrou hudbu všeho druhu, ale nejraději vážnou, které jsem se nikdy nezpronevěřil.

Proto si jedu občas poslechnout Středočeskou filharmonii do Poděbrad, ale musím se přiznat, rád si také poslechnu pravou českou dechovku. Mnoho jsem slyšel o dechovém orchestru „Podkověnka" při JZD „Mír" v Humburkách u Nového Bydžova. Jednou jsem potkal svého kamaráda, slovo dalo slovo a on mi nabídl, ať se jedu s ním někdy podívat na koncert „Podkověnky" na některém zájezdu. Nabídku jsem přijal.

V neděli 12. července přesně v půl sedmé pro nás přijel autobus a teď to začalo. Řidič přesně zastaví před domem každého muzikanta, o všech přesně ví, kde bydlí. Z Bydžova jsem znal pouze dva muzikanty. Jinak celý soubor byl pro mě, mimo Dr. Holmana jedna neznámá. Konečně řidič všechny muzikanty posbíral po vesnicích, vesničkách a nakonec ještě v Chlumci n. Cidl. Odtud jsme nabrali směr Kladruby nad Labem, kde bude dnešní koncert. Zvláštní dojem na mě udělal každý člen, když nastupoval do autobusu — ta přátelská atmosféra, to umějí jenom muzikanti.

Pak jsme přijeli na místo, byl to dopolední promenádní koncert v sídle slavné šlechtitelské stanice koní, kde právě probíhaly velké slavnosti. S napětím jsem očekával zahájení koncertu — a byl jsem velmi mile překvapen hned po zahajovací skladbě, čistotou tónů, vyrovnaností orchestru, rytmem a jemným pohlazením „piánka", což si na dechovce velmi cením. Moderátor programu Zdeněk Smutný svým charakteristickým způsobem uvedl celý orchestr i zpěváky. Zůstal jsem na své židličce jako přimražen, každý hráč se se zaujetím ponořil do hry a já jsem s nimi cítil a vžil jsem se do jejich pocitů, jakou mají radost, že mohou hrát. Za chvilku byl orchestr obklopen vděčnými posluchači — už jsem nic neviděl — jenom jsem slyšel hudbu. Zamyslel jsem se nad každým členem orchestru. Všichni mají své povolání a v něm určité problémy. Než soubor může vystoupit, za tím se skrývá mnoho úmorné práce, trpělivosti, zkoušek, těžkostí s dojížděním a také musíme připomenout, že i jejich manželky přispívají svým způsobem k tomu, aby se jejich manželé mohli účastňovat zkoušek a vystoupení. A co říci o vedoucím celého souboru s. Jaroslavu Hartmanovi? Udělal na mě dojem skromného pracovitého člověka který se o členy opravdu stará. O uměleckém vedoucím a dirigentovi Dr. Emilu Holmanovi jsem už slyšel, když jsem nastoupil v roce 1945 do gymnasia v Novém Bydžově, kde jsem učil hudební výchovu. Už tenkrát o něm šla pověst výborného muzikanta. V roce 1945 odešel na Právnickou fakultu University Karlovy v Praze. Hudba mu mnoho pomohla i při studiích, prošel různými studentskými i profesionálními orchestry a tak kam nastoupil, byl vždy posilou orchestru. V „Podkověnce" je uměleckým vedoucím a dirigentem. A tak pod jeho vedením zaznívá naše hudba lidová, ale také klasická díla. Orchestr pod jeho taktovkou dosahuje výborných výsledků. Jsou to vesměs amatéři, přesto však se mohou svým výkonem řadit k profesionálům. Všude kde hrají, mají velký úspěch a to nejen u nás doma, ale i v zahraničí, kam často zajíždějí. Potěšitelné je také to, že v orchestru je řada mladých talentovaných muzikantů.

Není možné však opomenout ještě další složku tohoto hudebního tělesa — jsou to zpěváci. Svým zpěvem doplňují účinek jednotlivých skladeb a jejich dopad na diváka. Zkrátka pěkná písnička hezky zazpívaná a zahraná, chytí posluchače u srdce. O to se starají v orchestru Láďa Drahokoupil a Zdeněk Volejník.

A nakonec co říci o scenáristovi, režiséru a zuěváku Zdeňku Smutném, který celé pořady uvádí, umí tak hezky vyprávět o skladatelích, jejich skladbách a uvést posluchače do té pravé správné nálady, prostě dlouholetý, skromný, vždy usměvavý neúnavný kulturní pracovník. Se Z. Smutným jsem dlouhá léta spolupracoval, ať už v divadle nebo symfonickém orchestru.

Zkrátka jsem s tímto orchestrem prožil krásnou neděli a tak jsem se naladil, že jsem si příští neděli dal říci na další výlet s nimi a sice, jel jsem na promenádní koncert do lázní Poděbrad.

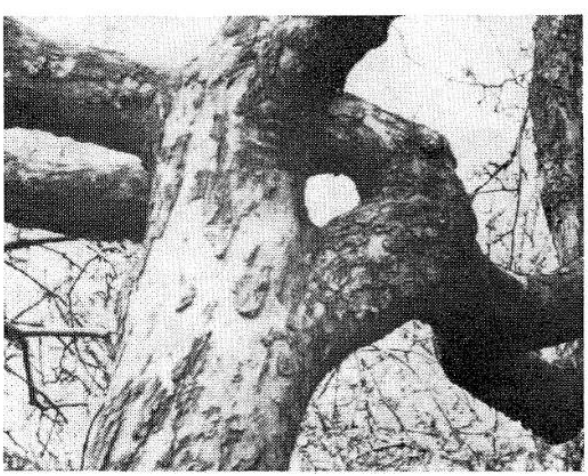
Tam jsem teprve viděl, jak náročný divák vděčně přijímá hudební projev tohoto orchestru a nedivil jsem se potom, že zde bude hrát celkem sedmkrát během sezóny.

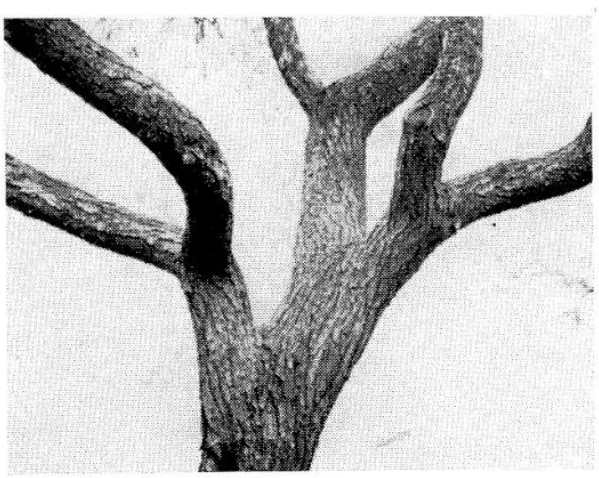
A tak co přát nakonec orchestru „Podkověnka"? Především jeho členům hodně zdraví, úspěchů, aby dále mohli rozsévat českou dechovou hudbu a všude rozdávat jenom radost, dobrou pohodu a spokojenost.

Vděčný posluchač
Jan Píša,
prof. hud. výchovy, N. Bydžov

ANONYM je člověk, který pod silnými slovy ukrývá slabost.

ANONYMOVÉ rádi háží blátem, které si pod sebe nadělali.

Osobní kronika

NAROZENÍ

od 3. 5. — 31. 8.

3. 5. **Jiří Vosáhlo,**
N. Bydžov - Lužec n. C. 157
5. 5. **Marek Lakotoš,**
N. Bydžov, Mánesova 278
8. 5. **Jana Vitvarová,**
N. Bydžov, Dukelská 1396
9. 5. **Jan Výprachtický,**
N. Bydžov, U plovárny 1416
13. 5. **Pavlína Rýglová,**
Nový Bydžov, U mlýna 1432
13. 5. **Filip Lucký,**
Nový Bydžov, Fučíkova 910
14. 5. **Ivana Skalická,**
N. Bydžov, Smetanova 1507
15. 5. **Petr Vojtěch,**
N. Bydžov, J. Maláta 1871
20. 5. **Ondřej Bartoš,**
Nový Bydžov, Dukelská 635
24. 5. **Magdaléna Křížová,**
N. Bydžov - Sloupno 25
29. 5. **Gabriela Pražanová,**
N. Bydžov, Celakovského 563
3. 6. **Jan Burian,**
Miroslav Burian,
N. Bydžov, Smetanova 1633
4. 6. **Lukáš Očenášek,**
N. Bydžov - Sloupno 132
8. 6. **Veronika Štěrbová,**
N. Bydžov - Skochovice 130
15. 6. **Pavel Louda,**
N. Bydžov, Nová 414
17. 6. **Helena Soukupová,**
N. Bydžov, J. Fučíka 854
18. 6. **Roman Jiránek,**
N. Bydžov, U plovárny 1415
22. 6. **Iveta Šádová,**
N. Bydžov, Jiráskova 592
23. 6. **Martin Kučera,**
N. Bydžov - Zábědov 100
25. 6. **Jakub Šafařík,**
N. Bydžov, Riegrova 1571
27. 6. **Kristýna Černá,**
N. Bydžov, Jungmannova 1543
6. 7. **Ondřej Kvaček,**
N. Bydžov, Husova 1232
6. 7. **Štěpánka Kubínová,**
N. Bydžov, Klicperova 712
8. 7. **Michal Barvíř,**
N. Bydžov, Mírové náměstí 499
10. 7. **Veronika Saidlová,**
N. Bydžov, Revoluční 217
11. 7. **Olga Hrušková,**
N. Bydžov, Sv. Čecha 1642
15. 7. **Jan Pakárek,**
N. Bydžov - Metličany 1086
16. 7. **Iva Smejkalová,**
N. Bydžov, M. Bydžovského 1150
18. 7. **Lukáš Ornst,**
N. Bydžov, Purkyňova 1622
20. 7. **Martin Konečný,**
N. Bydžov, Sportovní 396
25. 7. **Marek Mital,**
N. Bydžov - Chudonice 145
28. 7. **Lukáš Havránek,**
N. Bydžov - Zábědov 20
30. 7. **Daniel Pošík,**
N. Bydžov, U plovárny 1411
31. 7. **Renata Maršíková,**
N. Bydžov, J. Hermana 349
1. 8. **Jan Novotný,**
N. Bydžov, V Ráji 1308
1. 8. **Pavlína Hnátová,**
N. Bydžov, Jungmannova 1729
3. 8. **Pavel Syrovátka,**
N. Bydžov, Rudé armády 1565
3. 8. **Vladimír Hradecký,**
N. Bydžov - Zábědov 88
7. 8. **Lucie Barvířová,**
N. Bydžov, J. Fučíka 894
11. 8. **Michal Špáta,**
N. Bydžov, Rudé armády 1565
13. 8. **Miloš Volejník,**
N. Bydžov, ČSLA 134
15. 8. **Michaela Vízková,**
N. Bydžov, Tylova 381
17. 8. **Petra Vyleťalová,**
N. Bydžov, 1. máje 901
19. 8. **Martin Polák,**
N. Bydžov - Zábědov 8
26. 8. **Pavel Kupec,**
N. Bydžov - Sloupno 171
31. 8. **Filip Smutný,**
N. Bydžov, Dukelská 983

SŇATKY

9. 5. **Petr Musil,**
N. Bydžov, Hermannova 309
Jindřiška Musilová,
Hradec Králové, Severní 752
6. 6. **Michal Antoš,**
Žacléř 279
Květuše Balíčková,
N. Bydžov, J. Fučíka 891
13. 6. **Jiří Špaček,**
N. Bydžov, U plovárny 1422
Jana Čalová,
Kostelec na Hané 435
13. 6. **Jan Navrátil,**
N. Bydžov, Raisova 192
Jana Petráňková,
Žlunice 146
13. 6. **Jaroslav Petráček,**
Pardubice 399
Magdaléna Cestrová,
N. Bydžov, J. Fučíka 892
19. 6. **Karel Stránský,**
Horní Olešnice - Ždírovice 18
Václava Machová,
N. Bydžov, J. Fučíka 853
19. 6. **Ladislav Havránek,**
N. Bydžov, Brigádníků 869
Růžena Romová,
Turnov 240
20. 6. **Jiří Pochop,**
N. Bydžov, Dukelská 1133
Blanka Faltusová,
Hradec Králové, Dykova 1273
20. 6. **Petr Frichtinger,**
N. Bydžov - Starý Bydžov 103
Hana Čandová,
N. Bydžov - Starý Bydžov 103
26. 6. **Leoš Kopecký,**
N. Bydžov - Lužec n. C. 159
Iva Vlášková,
N. Bydžov, Dukelská 1135
27. 6. **Lubomír Ďurďa,**
N. Bydžov, Otmarka 347
Ivana Bleková,
Hradec Král., Dvořákova 1021
27. 6. **Daniel Topinka,**
N. Bydžov - N. Skřeněř 16
Soňa Dvořáková,
Králíky - Chmelovice 28
27. 6. **Dobroslav Šmidrkal,**
N. Bydžov - Skochovice 33
Jitka Nesnídalová,
Praha 4
27. 6. **Petr Skalický,**
N. Bydžov, Gottwaldova 695
Eva Medlíková,
Praha 4
27. 6. **Josef Žampa,**
Smidary, Nová 43
Jana Haráková,
N. Bydžov - Sloupno 43
4. 7. **ing. Milan Meduna,**
Čeperka 113
Iva Poláková,
N. Bydžov - Lužec n. C. 124
4. 7. **Jaromír Dvořák,**
Hradec Král., Rudé armády 808
Marcela Kulichová,
N. Bydžov Na svépomoci 399
4. 7. **Josef Schovánek,**
N. Bydžov - Skochovice 69
Olga Králová,
Městec Králové 643
11. 7. **Jaroslav Němeček,**
Hradec Král. - Plotiště n. L. 239
Kateřina Devátá,
N. Bydžov - Metličany 1063
18. 7. **Václav Paták,**
Homyle 2
Magda Hotmarová,
N. Bydžov, Riegrova 1587
18. 7. **Václav Šebek,**
N. Bydžov, Brigádníků 835
Petra Špátová,
N. Bydžov, Brigádníků 871
1. 8. **Jiří Kašpar,**
N. Bydžov, Dr. A. Dvořáka 456
Marie Čunátová,
Sepekov - Líšnice 9
1. 8. **Leoš Kout,**
N. Bydžov, Riegrova 1569
Hana Vacková,
Skřivany 21
1. 8. **František Měkota,**
Čibuz 22
Monika Volrábová,
N. Bydžov, U mlýna 1433
1. 8. **Dr. Lubomír Šťáva,**
Brno 23
Ilona Vejrová,
N. Bydžov, Fučíkova 911
8. 8. **Miroslav Lelek,**
N. Bydžov, Smetanova 1147
Marie Sejkorová,
Luková 5
8. 8. **Petr Kolč,**
N. Bydžov, Dr. Baráka 1711
Jiřina Chaurová,
N. Bydžov, Revoluční 798
15. 8. **Milan Hrnčíř,**
N. Bydžov, Jungmannova 1577
Iveta Mydlochová,
Velké Němčice 382
15. 8. **Milan Tóth,**
Židovice 71
Šárka Chmelařová,
N. Bydžov, Hermannova 307
15. 8. **Miloslav Hnojil,**
N. Bydžov - Sloupno 74
Alena Laštůvková,
N. Bydžov, Turkova 1348
29. 8. **Věroslav Myška,**
N. Bydžov - Lužec n. C. 214
Eva Matoušková,
Městec Králové 39

29. 8. **Pavel Říha,**
Chlumec nad Cidlinou 118/III.
Iva Klozová,
N. Bydžov, J. Fučíka 889

ÚMRTÍ

od 1. 5. — 30. 8. 1987

1. 5. **Jindřiška Jiránková** 73 let
N. Bydžov - Chudonice 37
3. 5. **Stanislav Bartoš** 80 let
Nový Bydžov, Merendní 1887
3. 5. **Růžena Rykrová** 64 let
N. Bydžov, Ezopova 1658
4. 5. **Marie Vaníčková** 92 let
N. Bydžov, Revoluční 262
13. 5. **František Beran** 81 let
N. Bydžov - Lužec n. C. 90
24. 5. **František Zedník** 65 let
N. Bydžov, Otmarka 340
15. 6. **Josef Schejbal** 77 let
N. Bydžov, Husova 1180
17. 6. **Anna Hrubá** 83 let
N. Bydžov, Smetanova 1463
20. 6. **Růžena Píšová** 92 let
N. Bydžov, Na Švarcavě 1284
30. 6. **Josef Drábek** 78 let
N. Bydžov - Metličany 1105
30. 6. **Jaroslav Bareš** 57 let
N. Bydžov - Lužec n. C. 9
30. 6. **Denisa Ryglová** 9 let
N. Bydžov - Zábědov 88
6. 7. **Božena Rozsívačová** 84 let
N. Bydžov, Mánesova 279
10. 7. **Anna Drábková** 86 let
N. Bydžov - Zachrašťany 32
15. 7. **Marie Matějková** 79 let
N. Bydžov - St. Bydžov 132
19. 7. **Marie Benešová** 61 let
N. Bydžov, Malátova 487
19. 7. **Františka Richterová** 76 let
N. Bydžov, ČSA 103
20. 7. **Marie Vízková** 67 let
N. Bydžov - Žantov 4
20. 7. **Bohumila Janouchová** 75 let
N. Bydžov, Revoluční 777
21. 7. **Františka Vobořilová** 88 let
N. Bydžov - Sloupno 54
23. 7. **Vlasta Otrubová** 57 let
N. Bydžov, Karla IV. 210
24. 7. **Jan Raud** 80 let
N. Bydžov, Jablonského 497
28. 7. **Marie Tichá** 87 let
N. Bydžov - Zábědov 46
31. 7. **Bohumír Vašák** 54 let
N. Bydžov, Smetanova 1624
31. 7. **Miloslav Stránský** 67 let
N. Bydžov, Husova 1388
6. 8. **Božena Kulichová** 82 let
N. Bydžov - Sloupno 112
6. 8. **Jaroslav Turek** 80 let
N. Bydžov, Dukelská 1408
11. 8. **Jaroslav Formánek** 77 let
N. Bydžov - Lužec n. C. 21
11. 8. **František Rohlíček** 83 let
N. Bydžov - Lužec n. C. 222
12. 8. **Bohumil Janouch** 74 let
N. Bydžov - Lužec n. C. 224
26. 8. **Antonín Baroch** 95 let
N. Bydžov - Lužec n. C. 205
26. 8. **Josef Říha** 78 let
N. Bydžov - Starý Bydžov 9
28. 8. **Jan Sochor** 68 let
N. Bydžov, Husova 1172
28. 8. **Marie Barešová** 79 let
N. Bydžov, Hermannova 325
30. 8. **Jaroslav Churáček** 84 let
N. Bydžov, Dukelská 1027

A ještě fotografie ze setkání po 53 letech

★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★

Chcete prožít letošní vánoce s hezkou knihou a příjemnou hudbou? Jestliže ano, nezapomeňte ještě dnes navštívit prodejnu KNIHA na Mírovém náměstí v Novém Bydžově, patronátní prodejnu PANTONU. O vzorných službách prodejny svědčí skutečnost, že kolektiv, vedený Václavem Mifkem splnil celoroční plán 7. listopadu – to vše na počest 70. výročí VŘSR - Blahopřejeme!

Prodejna KNIHA Nový Bydžov vám nabízí:

POHÁDKY POD PEŘINKU - pro nejmenší posluchače ● **O ČERTECH, OBRECH A DOBRÝCH LIDECH** - šedesát pohádek z celé Evropy ● **ZLATÉ JABLKO** - pohádky národů Sovětského svazu ● **O KRÁLI SEDMIHÁŘI** - pohádky pro začínající čtenáře ● **POHÁDKY Z IGLŮ** - eskymácké pohádky z dalekého severu ● **JOZÍFEK A RYBY** - bohatě ilustrovaná kniha pro nejmenší ● **NEZNÁLEK NA MĚSÍCI** - již třetí kniha človíčka Neználka ● **ALENČINY NAROZENINY** - další příběhy malé Alenky ● **DALEKÁ CESTA ZA DOMOVEM** - humorné vyprávění o osudech králičího rodu.

ČTYŘI HRAJÍ ROCK - historie skupiny Olympic ● **RUDOLF II. A JEHO DOBA** - o podivínském panovníkovi, císaři ● **ŽEBRÁK SE STŘÍBRNOU HOLÍ** - román z doby Václava II.

Z velkého výběru GRAMODESEK nabízíme:

STROMBOLI ● SEMAFOR 1970–1985 ● JAHELKA: SOUDILI SE ● PETR NOVÁK 12 NEJ ● PTÁČATA (Brontosauři)

★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★

KRÁSNÉ KVĚTINY A MILÝ ÚSMĚV

to vše nabízí prodejna Drobné provozovny v Revoluční ulici
ŘEZANÉ KVĚTINY ❊ VĚNEČKY ❊ SVATEBNÍ KYTICE ❊ VAZBA VĚNCŮ
Otevřeno Po–Pá: 6–14.30 hod.
Těšíme se na vaši návštěvu v rekonstruované prodejně KVĚTINY
Drobná provozovna MěNV, N. Bydžov

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově, nepravidelně. Odpovědný redaktor PhDr. Jiří Malina. Redakční radu řídí tajemník MěstNV Rastislav Kykal.

Adresa redakce: MěKS, Revoluční ul. 774, 504 01 Nový Bydžov, tel. 23413.

Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 2/87. Tisknou Východočeské tiskárny n. p. v Novém Bydžově. Náklad 2 000 výtisků. Mimobydžovským zájemcům zasíláme časopis poštou po zaplacení předplatného 24 Kčs. Cena jednoho čísla 3 Kčs.

Uzávěrka příštího čísla 30. 11. 1987.